

Conceptverslag Standaardisatieraad

Datum:	Donderdag 8 september, 10:00 – 12:00 uur
Locatie:	SURF, zaal 3.3, Utrecht (fysiek)
Aanwezig:	Pieter Hendrikse (Voorzitter), Fons Dingelstad (OCW), Bert-Jan Geveke (DUO), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Hans Louwhoff (SURF), Marianne Mulder (Kennisnet), Henk Nijstad (voorzitter Architectuurraad), Pieter Ruempol (MEVW), Martijn Timmer (MBO Digitaal), Ijsbrand Buys Ballot (Secretaris)
Afwezig:	Peter Boersema (KBb-e) en vooralsnog de vertegenwoordiger(s) namens de PO-Raad en VO-raad

1. Opening

- De voorzitter opent de vergadering. Peter Boersema heeft zich vooraf afgemeld en is niet aanwezig.
- De voorzitter verwelkomt gastspreker Ronald Damhof. Henk geeft een introductie waarom zijn presentatie 'Data, an inconvenient truth' van belang is voor de Standaardisatieraad.

2. Data, an inconvenient truth

Gastspreker: Ronald Damhof, chief data officer bij het Ministerie van JenV

- Ronald geeft in zijn presentatie weer hoe er in de afgelopen jaren door verschillende overheidsinstanties data is verzameld en gebruikt. Data is daarbij beschouwd als bijproduct. Goed beheer van data was geen prioriteit met kopiëren van data, silo's en een dataschuld tot gevolg. Er is onvoldoende inzicht en toegang tot data. Hier ligt volgens hem een groot bestuurlijk vraagstuk om regie op data mogelijk te maken. De ontwikkeling richting eigenaarschap van data (digitale wallet) en een grotere informatiepositie van de burger, stelt ons allen voor een grote opgave om data beter te beheren. Wetgeving (data act, wet Digitale Overheid) en programma's zoals Regie op gegevens gaan hierop toezien en zullen veel impact hebben. Ronald noemt het de Data-Deltawerken van de Rijksoverheid: Informatie in het hart van wet, beleid en uitvoering. Dit bestaat uit drie aandachtsgebieden:
 - Common / Public Ground; stop met het slepen van data. Scheiding van KNOW en FLOW
 - Wendbare Wetsuitvoering; zorg dat wetgeving, regelgeving en uitvoeringsbeleid volgbaar wordt gerepresenteerd in de vastlegging (zie het boek 'Wetsanalyse, voor een werkbare uitvoering van wetgeving met ict' van Mariette Lokin
 - Regie op gegevens; de burger heeft inzage in zijn/haar gegevens, hoe deze worden (her)gebruikt en waarom, kan correctie initiëren en kan delen met derden.
- Ernst-Jan vraagt of deze ontwikkeling in de rest van de wereld al gaande is.
- Ronald ziet dat België al verder is op dit gebied en we hebben geen keuze, dit komt eraan en er is geen alternatief. Ronald meent dat meer top down geforceerd moet worden om verandering mogelijk te maken. Deze vraagstukken moeten op de bestuurlijke tafel en bij het ministerie om te wegen. De wetgeving is de koevoet die nodig is om verandering teweeg te brengen.
- Hans vult aan dat SURF i.h.k.v. de HOSA onderzoek doet naar digitale identiteit en op welke wijze de burger / student eigenaar te laten worden van zijn eigen data.
- De voorzitter bedankt Ronald voor zijn inspirerende verhaal en zijn presentatie wordt rondgestuurd.

Actie: Rondsturen van de powerpoint presentatie (zie ook in iets andere vorm deze online versie: https://www.youtube.com/watch?v=axD_3ZePOB0) van Ronald aan alle leden van de Standaardisatieraad.

3. Vervolg opening

- De voorzitter stelt de agenda vast
- De voorzitter geeft een update over de bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de PO-Raad en VO-raad. Pieter meldt contact te hebben gehad met Ingrid de Bonth (VO-raad) en Freddy Weima (PO-Raad) en heeft hen beide gewezen op het belang van de Standaardisatieraad en de bestuurlijke verantwoordelijkheden. Er zijn meer bestuurders die vanuit beide raden kunnen vertegenwoordigen en er wordt nagedacht wie deze rol zou kunnen vervullen. Pieter draagt zijn opvolger op om beide raden te blijven attenderen op het belang van bestuurlijke vertegenwoordiging in de Standaardisatieraad.
- Het verslag wordt doorgenomen. Bert-jan vraagt of de leden herinnert kunnen worden aan wat er is afgesproken rond de vervolgacties.
- Fons meldt dat hij in de juni-vergadering had aangegeven de governance i.r.t. de Groeifondsvoorstellen in gang te zetten en te letten op de positionering van Edustandaard op het gebied van standaardisatie en architectuur binnen deze groeifondsvoorstellen. Fons geeft aan verschillende gesprekken te hebben gepland en dat is afgesproken om in de novembervergadering van de Informatiekamer met een notitie over deze governance terug te komen. Fons stelt voor om voordat de Informatiekamer bijeen komt, de governance en notitie eerst in de Standaardisatieraad te bespreken.
- De leden van de Standaardisatieraad spreken af om een extra vergadering te houden voorafgaand aan de Informatiekamer. De secretaris zal een vergadering inplannen in de tweede helft van oktober.
- De actiepunten uit het verslag worden doorgenomen. Ten aanzien van actiepunt A1 vraagt Martijn welke actie van hem wordt gevraagd. Henk licht toe dat Frans van Neerbos in de maartvergadering had geopperd om bij beleidswijzigingen binnen de MBO Raad een advies vanuit de architectuurkant mee te nemen. De leden geven aan dit actiepunt voorlopig te parkeren en zal Martijn met Henk en Leon Sprooten (MORA) verder bespreken.
- Naar aanleiding van actiepunt A5 geeft de voorzitter een update over de stand van zaken rond de brief die aan Edu-V was gestuurd over de ambitie en positionering van Edustandaard t.a.v. het afsprakenstelsel Edu-V. Pieter meldt dat er vanuit Edu-V een reactie aan de Standaardisatieraad is opgesteld en na het bestuurlijk overleg van Edu-K op 28 september wordt verzonden. Deze brief zal in de volgende vergadering worden geagendeerd.
- Het verslag wordt vastgesteld.

Actie: De nieuwe voorzitter zal de PO-Raad en VO-raad blijven attenderen op het belang van bestuurlijke vertegenwoordiging in de Standaardisatieraad.

Besluit: De leden van de Standaardisatieraad spreken af om een extra vergadering te houden voorafgaand aan de Informatiekamer. De secretaris zal een vergadering inplannen in de tweede helft van oktober.

Actie: De reactie vanuit Edu-V op de brief iz positionering Edustandaard zal in de volgende vergadering worden geagendeerd.

Actiepunten voor de volgende vergadering

- A1 Rondsturen van de presentatie van Ronald aan alle leden van de Standaardisatieraad.
- A2 De nieuwe voorzitter zal de PO-Raad en VO-raad blijven attenderen op het belang van bestuurlijke vertegenwoordiging in de Standaardisatieraad.
- A3 De reactie vanuit Edu-V op de brief iz positionering Edustandaard zal in de volgende vergadering worden geagendeerd.
- A4 Agenderen in de volgende vergadering hoe de Standaardisatieraad betrokken wil worden bij vervolgacties rond de ROSA.
- A5 Het projectteam ROSA Revisie biedt een voorstel voor beheer van de nieuwe ROSA aan ter besluitvorming in de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad (december 2022),

inclusief uitgewerkt plan (missie, scope, doelstellingen, bemensing, etc) voor de nieuw te vormen werkgroepen.

- A6 Fons Dingelstad gaat met bureau Edustandaard en de beide verkenneren van DUO in gesprek over een plan van aanpak en het operationaliseren van de verkenning naar het creëren van een kennisplatform om te komen tot een overzicht van ontwikkelingen inzake het uitwisselen van en moderniseren van platforms inzake het beschikbaar stellen van onderwijsdata.
- A7 De secretaris plant een tussenvergadering in de tweede helft oktober om de positionering van Edustandaard op het gebied van standaardisatie en architectuur binnen de groeifondsvoorstellen te bespreken.

4. Voordracht nieuwe voorzitter

- Marianne geeft als onafhankelijk voorzitter van de BAC een toelichting op de voordracht. Er is een zorgvuldig proces doorlopen met de BAC. Vanuit een longlist is de BAC tot een shortlist van kandidaten gekomen. Er zijn gesprekken gevoerd met deze kandidaten en op basis van deze gesprekken werd Marc Mittelmeijer aangewezen als opvolger.
- De leden van de Standaardisatieraad bekrachtigen de keuze van de BAC en zijn akkoord met de benoeming van Marc als nieuwe voorzitter per 1 oktober 2022. Pieter spreekt met Marc af voor de overdracht van zijn werkzaamheden.

Besluit: De leden van de Standaardisatieraad bekrachtigen de keuze van de BAC en zijn akkoord met de benoeming van Marc als nieuwe voorzitter per 1 oktober 2022.

5. Update Edustandaard

- Henk licht de update toe en vraagt aandacht voor de update van de WOPI afspraak uit het hoger onderwijs over personeelsgegevens. Hier is een nieuwe versie van en deze is ter kennisgeving opgenomen in de update. Daarnaast heeft de Architectuurraad met Stichting SEM gesproken over de afspraken & architectuur die ten grondslag gaat liggen van het zgn. SEM Ecosysteem dat zij aan ontwikkelen zijn. Er wordt goed samengewerkt met het ROSA Revisie-team gericht op processen in de leermiddelenketen. Er zijn ook afspraken gemaakt over het uitvoeren van een ROSA-Architectuurscan
- Henk meldt verder dat vanuit Edu-V aan Edustandaard is verzocht iemand af te vaardigen in hun Architectenboard. Remco de Boer (architect) zal vanuit Edustandaard deelnemen.
- Marianne vult aan dat vanuit Kennisnet Dirk Linden (CTO) is afgevaardigd op verzoek van Mariane ter Veen van Edu-V. Daarnaast heeft Mariane ter Veen aangegeven dat ze binnen Edu-V voornemens zijn om conform de AMIGO-aanpak te gaan werken.

De Standaardisatieraad neemt kennis van de update vanuit bureau Edustandaard en zijn tevreden met deze ontwikkeling.

6. Opbrengsten en voortgang revisie ROSA

Gast sprekers: Brian Dommissie (Projectleider Kennisnet, Leon Sprooten (MORA) en Mark de Jong (HORA)

- Brian Dommissie (projectleider) geeft een toelichting op de stand van zaken in de Revisie ROSA. Er is veel werk verricht, maar nog niet alle resultaten zijn zichtbaar. Op de nieuwe wiki-pagina van de ROSA wordt zichtbaar wat er is gedaan. De oude wiki vervalt. Er is een goed doordacht en herkenbaar metamodel opgezet waaraan we de ROSA kunnen ophangen, zowel in de inhoudelijke uitwerking als in de presentatie. Er zijn gedegen uitwerkingen van de

producten. Ook zijn veel meer mensen betrokken bij de uitwerking van de ROSA die ook een ambassadeursrol vervullen. Er vindt goede samenwerking plaats met de vertegenwoordigers van de sectorale referentiearchitecturen (FORA, MORA, HORA). In de beheerorganisatie is deze samenhang geborgd middels nieuw 'gremia' zoals het ROSA beheerteam, redactieraad begrippenmodel, een Quality Assurance team ter voorbereiding van de Architectuurraad en een werkgroep Samenhang Referentiearchitecturen.

- Henk licht toe dat hij aanspreekbaar is voor de Standaardisatieraad bij vragen en ook om gas te geven indien nodig.
- Hans vraagt hoe de samenhang met de HOSA en MOSA is. Als je instellingsarchitectuur aanpast aan de ROSA, bestaat het risico dat deze niet meer in sync is met de HOSA of MOSA. Hoe zorgen we voor verbinding tussen de doelarchitecturen en de SRA's?
- Brian geeft aan dat hier in de werkgroepen een plek voor moet komen en dat er wordt nagedacht hoe dit vorm te geven.
- Henk vult aan dat we niet meer los van elkaar kunnen bewegen en zorgen dat we samen optrekken. Het is goed om deze borging in een volgende vergadering te laten zien aan de Standaardisatieraad.
- Marc vraagt of er ook een opdracht wordt gegeven aan de werkgroep.
- Brian licht toe dat we moeten uitzoeken wie deze opdracht gaat geven en wie de verantwoordelijkheid heeft om in actie te komen als het niet goed gaat. Henk vult aan dat we de het doel en de verwachting van de werkgroepen gaan bespreken en op tafel willen krijgen.
- Leon Sprooten, een van de founding fathers van de MORA, licht vanuit het perspectief MORA het belang van de Revisie ROSA toe. De ROSA is breed geadopteerd binnen het mbo als basis, er zijn geen eilanden en vindt betere samenwerking plaats. Vanuit de SRA's streven we naar maximaal hergebruik vanuit de ROSA en over de sectoren heen. We voelen ons mede eigenaar van de ROSA. De betere samenhang maakt bijvoorbeeld modularisering en Leven lang leren mogelijk waardoor modules van verschillende sectoren beschikbaar worden voor leerlingen, studenten en burgers. Leon licht de rol van de ROSA voor de toekomst toe en de samenwerking.
- Hans merkt op dat de bestuurders uit de sector mee moeten werken. We moeten hier ook mee langs het Ketenregieoverleg en in gesprek met de koepels. Zij kunnen het gebruik bindend verklaren en optreden als bestuurders hiervan afwijken.
- Mark de Jong, enterprisearchitect bij Inholland en domeinarchitect voor de HORA, licht het perspectief vanuit het hoger onderwijs toe. Hij ondersteunt het betoog van Leon van harte en onderbouwt dit met enkele voorbeelden. Daarnaast geeft hij aan dat het HO ook te maken heeft met het onderzoeksdomein en met de internationale context. Daar kunnen mogelijk spanningen uit voortkomen qua architectuurkeuzes.
- Fons vraagt wat dit betekent voor het dwingende karakter.
- Mark geeft aan te kijken naar de digitale overheid en wetgeving. Voor het ho is het van belang om binnen de ROSA op te nemen
- Hans merkt op dat we de ROSA bindend moeten verklaren, het kan niet vrijblijvend zijn. Complexiteit moeten we binnen de architecturen oplossen. Er is uiteraard vrijheid om af te wijken, maar niet nadat daar een goed gesprek over is gevoerd met de juiste betrokkenen (comply or explain). Dat is volgens Hans de enige manier om bijv. knelpunten in het vertalen van wet of beleid naar digitale infrastructuur helder te krijgen, om dit voor de toekomst beter te kunnen doen
- Ernst-Jan reageert dat wet- en regelgeving hierbij kan helpen. Maak het probleem transparant in het proces en leg het op hoger niveau op de beslistafels.
- Hans reageert dat de HOSA compliant moet zijn aan de wet- en regelgeving.
- Henk merkt op dat dit binnen Forum Standaardisatie 'comply or explain' heet.

- Marc vult aan dat compliancy voor elke sector geldt. We hopen dat je het op metaniveau via de ROSA kunt oplossen. Het is van belang om inzichtelijk te maken waar de knelpunten zitten. Als deze niet met techniek zijn op te lossen, is mogelijk wetgeving nodig.

Actie: De Standaardisatieraad neemt kennis van de opbrengsten en meerwaarde van de revisie ROSA. Vanwege de tijd wordt in de volgende vergadering besproken hoe de Standaardisatieraad betrokken wil worden bij vervolgacties rond de ROSA.

Actie: projectteam ROSA Revisie: voorstel voor beheer van de nieuwe ROSA aanbieden ter besluitvorming in de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad, inclusief uitgewerkt plan (missie, scope, doelstellingen, bemensing, etc) voor de nieuw te vormen werkgroepen.

7. Verzoek Datakamer onderwijs

- Fons geeft een toelichting op bijgevoegde notitie en de ambitie van de Datakamer. Fons geeft aan dat ze aan de slag willen met de verkenning en met Henk verder wil praten over het operationaliseren van dit project. Er hoeft nu geen beslissing te worden genomen over de invulling van personeel. Fons vraagt aan de Standaardisatieraad om steun voor deze verkenning.
- Henk vult aan dat vanuit de Architectuurraad steun is voor deze verkenning en vraagt aanvullend aan de Standaardisatieraad om vergelijkbare initiatieven/projecten waarin met blokken gegevens wordt gewerkt, mee te nemen in deze verkenning zodat samenhang ontstaat. Hij benadrukt tevens het belang van het werk van de 2 kwartiermakers van DUO die op verzoek van de Datakamer het voorwerk hebben gedaan en nog aan het doen zijn. Het is belangrijk dat deze ook hun werk voorlopig continueren en de ontwikkeling tot een kennisgroepje ondersteunen. Op de vraag van Bert-Jan Geveke geeft Henk aan dat dit zeker geen volle dagtaak is, in het nog te maken Plan van Aanpak wordt hier een voorstel voor gedaan. De voorzitter maakt een rondje en de leden van de Standaardisatieraad zijn akkoord met dit verzoek. Fons geeft aan met een plan van aanpak terug te komen voor de verdere uitwerking.

Besluit: De Standaardisatieraad is akkoord en spreekt zijn steun uit voor het uitvoeren van een verkenning naar de creatie van een kennisplatform.

Actie: Fons Dingelstad gaat met bureau Edustandaard en de beide verkenners van DUO in gesprek over een plan van aanpak en het operationaliseren van deze verkenning.

8. Rondvraag en afscheid Pieter Hendrikse

- De voorzitter geeft Marc het woord. Marc geeft aan enthousiast te zijn over de Standaardisatieraad en ziet er naar uit beter kennis te maken met alle leden.
- De voorzitter sluit de vergadering en neemt met een speech afscheid van de Standaardisatieraad. Pieter geeft aan de Standaardisatieraad mee dat hij het belang wil benadrukken van het werk van Edustandaard en de Standaardisatieraad. En dat hij graag voor de toekomst zou zien dat er meer ruchtbaarheid wordt gegeven aan dit werk. Pieter ziet hier ook een belangrijke ambassadeursrol voor de leden van de Standaardisatieraad. Het 'werken onder architectuur' mag zich nog wel een tandje sneller ontwikkelen. Marianne bedankt de voorzitter namens de leden middels een korte bedankspeech. De leden bedanken de voorzitter voor zijn bijdrage de afgelopen jaren.

9. Afsluiting

De volgende vergadering wordt ingepland in de tweede helft oktober (online via Teams)

De vergadering hierna vindt plaats op 8 december 2022 (online via Teams)